

Kiek ins nao bove

Jef Bartelet, VMG 23-10-2013

De mythe van Vaeshartelt?

Voor de ingang van 'kasteel' Vaeshartelt staat een grote niet meer geheel leesbare gedenksteen die onderdeel uitmaakte van het door Petrus Regout in zijn tuin opgerichte monument ter ere van koning Willem II. Daarop liet Regout – niet vies van de nodige ijdelheid - vastleggen welke rol hij gespeeld had in het verwerven van dit buitenhuis voor de koning:

'HET KASTEEL VAESHARTELT EN AANHOORIGHEDEN WERD DEN 1 DECEMBER 1841 DOOR DEN HEER P. REGOUT GEKOCHT VAN DE ERFGENAMEN VAN WIJLEN DEN GRAAF F.F. DE GRIMAUDET OP LAST VAN WIJLEN ZIJNE MAJESTEIT WILLEM DEN TWEEDEN KONING DER NEDERLANDEN AAN WIEN HET KASTEEL EN AANHOORIGHEDEN GEDURENDE TIEN JAREN HEEFT BE(HOORD TOTDAT HET DEN 30 JUNI 1851 PUBLIEK WERD VERKOCHT EN DOOR DEN HEER P. REGOUT AANGEKOCHT WERD)'.
Het laatste (paarse) gedeelte is niet meer leesbaar.

Nu is algemeen bekend dat Regout niet bij iedereen populair was en boze tongen beweerden dan ook dat de tekst verder nog was aangevuld met een zinsnede die later door een nazaat – die zich er voor geschaamd zou hebben – zou zijn weggekap:

'.... TEGEN HOOGEREN PRIJS DAN DOOR HEM AANVANKELIJK NAMENS WIJLEN ZIJNE MAJESTEIT KONING WILLEM II WERD BETAALD'.

Als 'bewijs' voor die toevoeging zou een litho van Th. Muller kunnen worden aangevoerd, die staat afgebeeld in het door Regout zelf uitgegeven 'Album dédié ...' van al zijn bezittingen. Daar zijn nog wel wat kanttekeningen bij te plaatsen:

1. De door Muller monstrueus grote weergave van het monument en de gedenksteen (let eens op de kleine mannetjes) komt niet overeen met de werkelijkheid (wat ook het geval zou zijn bij andere prenten in het album).
2. De lay-out van het opschrift op de prent wijkt duidelijk af van de werkelijke weergave op de steen.
3. De 'gefantaseerde' reconstructie (links) laat zien dat voor die toevoeging nauwelijks plaats was en dan zelfs over de nog bestaande versiering zou moeten zijn aangebracht of het moet in een kleiner lettercorps zijn uitgevoerd, wat niet bepaald logisch is.
4. Door meerdere verschillen in de tekst mag je aannemen dat Muller die niet heeft overgenomen van de gedenksteen zelf, maar denkkelijk van een hem aangereikt briefje?

De koopsom voor de koning bedroeg 134.180 frank en hij liet een aantal, maar niet al te buitensporige aanpassingen aan het buitenhuis verrichten. Regout kocht het tien jaar later van de koninklijke familie voor 4000 gulden méér.

Om er niet van beschuldigd te worden dat hij het op een koopje verkregen had, zou hij de zinsnede van die hogere prijs op de steen hebben toegevoegd zoals de prent ons doet geloven.

Interessant is natuurlijk wel de vraag of op een andere manier dan met die fragwürdige litho hard te maken is dat die gewraakte tekst ook werkelijk op de steen is aangebracht? Zou ook goed mogelijk kunnen zijn dat Regout die tekst pas liet toevoegen in zijn latere album (±1863) als weerwoord op geruchten over hem als 'habsjaar en profiteur' die ontstonden als afgunstige reactie op en ná het tot stand komen van het monument (±1853) voor de overleden koning, met wie hij goed bevriend was.

Op de site van kasteel Vaeshartelt (en in andere publicaties) staat vermeld: '[Ondanks de waardevermeerdering door de aanpassingen betaalde Regout slechts vierduizend gulden meer dan Willem II tien jaar daarvoor](#)'. Daarmee wordt gesuggereerd dat het niet marktconform was en dus die geruchten op waarheid zouden berusten. Nu lijkt 4000 gulden ook peanuts afgezet tegen de oorspronkelijke koopprijs (134.180), maar vergeten mag niet worden dat die in Belgische francs gerekend en betaald werd en dat vertegenwoordigde toen een waarde van 63.397 gulden. Kijk, met een waardevermeerdering van zo'n dikke 6 % ziet het er weer een beetje beter uit voor de rechtschapenheid van Regout. Anderzijds zullen de erfgenamen van Willem II beslist niet teleurgesteld zijn geweest over de door Regout betaalde prijs voor een incurant bezit in het uiterste hoekje van het rijk. Tenminste de kosten terugverdiend, die hun echtgenoot en vader in een onbewaakt ogenblik over de balk had gegooid, want hij verbleef er tot aan zijn dood in 1849 welgeteld tweemaal veertien dagen.

